

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri jutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri jutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnishču mesečno K 120, s dostavljanjem na dom K 150; s pošto celoletno K 300, polletno K 150, četrtletno K 75, mesečno K 170. — Za inozemstvo celoletno K 300. — Naročnina se pošilja upravništvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravništvu: Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 6. Dopolni se pošilja uredništvu. Nepriznana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: petletna 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrata 80 v. Pri večkratnem oglaševanju to: pust. — Za odgovor je priložiti imenico. — Telefon številka 118.

Na poti poravnave?

Pismo iz Beograda.

Beograd 31. 5. (13. jun.) 1913.

Srbsko časopisje.

Stališče srbskega tiska v teh usodnih dneh ni ravno zavidanja vredno, vendar pa mi je to stališče — kljub razmeram na Balkanu — jako olajšano in to v sled množice resnih, stvarnih in nepobitnih argumentov in neoporočenih dejstev, ki vsi govore jasno in brezdvomno v prilog Srbiji.

Človek, ki ne pozna niti srbskih, niti splošno balkanskih razmer, dobil bo v prvem hipu vtis, kakor da je vse srbsko časopisje skrajno šovinistično.

Ampak, ljudje božji, roko na srce! Po tej logiki bi morali proglašiti vsak časopis in vsacega posameznika, ki se upa zagovarjati svoje pravične in vseskozi spoštovanja in upoštevanja vredne nazore in razloge, za šoviniste.

Priznavam takoj, da se tu intam pretirava vsled napačnih premis in nezadostnega razumevanja časnikarske naloge in interesov države ter so seveda tudi zaključki popolnoma pogrešeni.

Hval bogu, da takih listov v Srbiji ni mnogo. To so predvsem »Mali žurnal«, »Politika«, »Balkan«, in »Srpska zastava«.

Vse ostalo časopisje je umerjeno in stvarno.

»Piemont« zahteva dosledno takojšnjo aneksijo zavzetih krajev in zagovarja rusko politiko na Balkanu, češ, da je Srbija doživela radi tega toliko porazov z rusofilske politike, ker se je vedno zanašala samo na Rusijo, sama pa ni ničesar storila v obrambo svojih interesov.

»Trgovinski Glasnik« je splošno priznan kot najbolj resen in stvarni list in je — dokler je bilo količkar upanja na mirno rešitev — vedno svetoval, naj se trezno in premišljeno poskuša na vse načine, da se prepriča Bolgare o srbskih pravicah in interesih. Danes, ko ne pomagajo več blažilne besede na bolgarske faktorje in je precizno stališče srbske vlade znano, nastopa list nekoliko ostreje a ne razžaljeno. Sedaj objavlja ciklus člankov, v katerih dokazuje škodljivost ruske politike in rusofilstva srbske vlade za srbske interese. Vsi dokazi so stvarno podprti in le želeli bi bilo, da bi Srbija po tolikih razočaranjih končno prišla do zaključka, da je za Srbijo merodajna čisto srbska politika na široki slovanski podlagi.

»Tribuna« zastopa popolnoma vladno stališče in obsoja opozicijske poslance, ker iščejo — v teh usodnih trenutkih — še vedno le strankarskih koristi.

»Odjek« je glasilo opozicijskih samostalnih radikalcev in zastopa trezno interese svoje stranke, ki

skušs s koncilijantnostjo doseči v vladnih krogih primeren vpliv za udeležitev svojih nazorov in je vsled tega tudi list na stališču vladnega naziranja.

»Štampa« odobrava Pašičevo politiko, samo glede rusofilstva ima svoje pomisleke, ki se delno krijejo s »Trgovskim Glasnikom«.

»Pravda« je organ naprednjakov, ki so dosledni v zahtevi, da Pašič ne sme v nobenem slučaju zapustiti svojega položaja, češ, da naj on tudi sam »sne to, kar si je skuhal«. Sicer pa kritikuje »Pravda« staroradikalno politiko iz načela opozicijskega. Pašičev odstop bi uvedel mnogo zmešnjavo, položaj pa bi se ne zboljšal.

»Straža« ima ponosen podnaslov: slobodouman organ javnog mišljenja, vendar je pa list na razpolago tistemu, ki »dā več« in so v tem listu večinoma stvari osebnega značaja. Njemu nasproti in z isto tendenco stoji list:

»Nova Straža«, ki dela prveemu konkurenco, vendar se pa ta list odlikuje po mnogih zelo lepih člankih.

»Radničke novine« so glasilo socialnodemokratske stranke in stališče tega lista si lahko mislimo. Ščuvanje proti vladi, vojski, zakonom, buržoaziji je oni »krasni« značaj, ki odlikuje skoraj vsak socialnodemokratski časopis. Nivo tega lista je pa tako nizkotni, da še nisem imel v rokah soc. dem. časopisa, katerega bi mogel primerjati »Rad. novinam«. Kar je v tem časopisu dobrega, to so prevodi iz nemških listov, največ iz »Arb. Zeitung«. Sicer se pa čudim, da ta list sploh obstoja, ker ga nikdo ne kupuje, niti v kavarni ga nimajo na razpolago samo ena tobakarna je, kjer se ta list prodaja. Brez podpore dunajskih sodrugov bi sploh ne izhajal.

»Srpske novine« so državni, uradni dnevnik, ki se sploh ne peča s političnimi vprašanji. Vrzeli v listu se izpopolnjujejo s prevodi iz tujih časopisov in brzojavkami, ostalo vsebino pa tvorijo uradne vesti, naznanila in ukazi.

»Samouprava« je glasilo staroradikalne stranke in poluraden list. Njena pisava je vseskozi dostojna, resna in stvarna.

Drugo časopisje pa sploh ni vredno omenjati, ker nimajo za široko javnost nobenega pomena.

Predbavicanje šovinizma

srbskem tisku je prišlo nekaterim slovanskim listom tako v kri in meso, da se iz te svoje subjektivne sodbe ne morejo in ne morejo izkibacati.

Umevam to, ker pisca takih »protišovinističnih« člankov ni znana niti cirilica, kamo-li srbsko časopisje. Nekje je čital najbrže, da tudi v Srbiji (kakor povsod) obstoja par brezpomembnih šovinističnih časopisov in to je potem generaliziral,

ker si ne morem misliti, da bi slovanski časopis namenoma tako postopal.

Ako hočemo iskati šovinistična nagnenja, moramo se obrniti v Sofijo a nikakor ne v Beograd. V Sofiji je bolgarski šovinizem popolnoma okužil vse, tudi prej zmerno dr. Danevo »Bolgarijo« in poluradni »Mir«, v katerem je tudi laž argument proti Srbiji.

Samo majhen primer:

...Hej svinjarji! Nizki izrodi in nedostojni predstavitelji Slovanstva! Izdajalski in mrzki lažnjivci! Ali veste, kaka je sila bolgarske vojske? — Vi ste se ustrašili 50.000 Turkov pri Kumanovem (?). Vi dobro veste, da so vas rešili edine bolgarski Sokoli iz Osegeva. Kjustendila in Samokova!

Ne rjite zemljo pri Pirotu! Ne kopljite jam, v katere bodele pokopani! ... Počakajte malo, dokler vam ne pridemo nasproti! ... In ako nečete čakati, tedaj izvolite. Po naših vaseh je starcev in otrok, ki vas pričakujejo z motikami! Vsprejeti vas bodo dostojno, mrzki izrodi!

V težkih in usodnih dneh ima bolgarska vlada tako podporo!

Mislím, da bi bil vsak komentar odveč. Z gnjusom in preziranjem se mora pošten človek obrniti v stran od takih »argumentov«.

Ako se naslanja v svojih člankih na bolgarski tisk g. Šak, bivši profesor sofijskega vseučilišča in sedanjí sotrudnik »Češkeho Slova«, je to popolnoma stvar okusa a »de gustibus non est disputandum«.

Vprašanje pa je, komu prispeva s takim postopanjem. Slovanski stvarj in bolgarski državj gotovo ne. Čemu tisto neodločno skrivanje za »neutrlnostjo«? Zakaj se ne pokaže naravnost na pravo rano, ki je izvor vseh današnjih dogodkov? Ali je organ dr. Radoslava »Narodi Prava« res najboljši informativen list za razmere na Balkanu? »Narodni Prava« in »Večernja Pošta« sta si dva verna druga in sta najmanj kompetentna presojeti srbske odnošaje, ker bi jim tega ne dovolil bolgarski šovinizem, ki je prisilil Gešova na odstop.

Po tem takem se ni čuditi, ako čitamo po čeških listih v slovanskih »londonskih dopisih« vesti, da se mora človek prijeti za glavo in sesti, da ne omahne.

Strahno! In na ta način naj se vpliva na mirno rešitev spornih vprašanj? S potuho oni strani, ki ima vsega dovolj in kateri je edini namen zaviti — s pomočjo tuje vilesile — za vselej vrat. S tem prozor-nim namenom ni Bolgaria pomagala Srbiji glede Albanije na diplomatičnem polju, z istim namenom hoče imeti tudi skupno bolgarsko-albansko mejo.

To, prosim, ni nič novega. Pred leti so napravili dijaki izlet v Avstrijo. Preko Reke in Trsta so obiskali tudi Ljubljano, kjer so bili — tedaj še — navdušeno sprejeti. Na

„Očrnjen“ napredni bojovnik.

S svojo hvalo klerikalci očrnjujejo dr. Trillerja.

Pregovori.

Kdor se s klerikalci brati, — se oblati.

Klerikalna hvala — cena mala.

Klerikalec v obraz vedno laže, v žepu lige kaže, zadaj črno te pomaže.

Klerikalcu nikdar ne zaupaj z njim ne hodi — skupaj.

Slovenski naprednjaki slabo bomo stali — če bomo klerikalcem zaupnice dajali.

Lepa stvar je res kurtuazija — nasprotniku posebno dobro prija.

Prišli nam ne bodo kmalu boljši časi, če mašljí usta bomo — širši masi.

Tudi v dobri veri mala zmota lahko vodi — na napačna pota.

Sveta naj ti bo nasprotnika oseba, a le toliko, kolikor je treba.

Klerikalnih nakan nikdar ne pozabi — tvojo slabo stran klerikalec vedno izrabl.

Petdeset let lep jubilej! — Narod, ti možu zasluže našel.

Pri nas jubilejev je malo veselih — če mesto po letih slavili bi jih po — delih.

Politika napredna bo daleč zavozila, če bosta nas učila dostojnost »Slovenec« in Kamila.

LISTEK.

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

I.

Izgana.

Dne 18. julija 1870. je bil Sen-Dizijé poln množice in hrupa; po- nebežno šumna pa je bila ta množica na kolodvoru tega prijaznega mesta, ki stoji liki mejnik med Sampanjo in Loreno. Bilo je ljudi iz vse okolice; in sleherni skupina je obdajala kakega mladega mečarja s kovčgom ali culo v roki; nekateri so bili že pokriti z vojaškimi čepicami. Ob stiskanju rok in medsebojnem objemanju se je razlegal vsepovsodi isti klic: »Do svidenja!... Do svidenja kmalu!...«

Zakaj pred tremi dnevi je bila udarila, kakor blisk v vse francoske občine, brzjojavka iz Pariza, ki je klicala vse rezervnike nemudoma k zastavam. In drugi dan je sledila uradna napoved vojne Prusiji...

Vsi ti možje, ki so odhajali, so bili vojaki, poklicani, da se bore za svojo domovino proti švabskemu barbaru.

Ze so se slišali klici: »V Berlin! V Berlin!« Drugi so prepevali Marseljezo, ki jo je dajala vlada, igрати na vseh koncih in krajih, kakor da hoče navdati ljudstvo s patriotsko

pljanostjo; vmes pa so se oglašale venomer besede slovesa:

»Do svidenja!... Do svidenja kmalu!...«

Zakaj sleherni je bil prepričan, da bo Prusija grozovito poražena; če oficirji so imeli s seboj samo nemške zemljevide, pepričani, da odhajajo na zmagovalen izprehod iz Pariza v Berlin. Da, da, julija meseca leta 1870. je bilo vse narobe.

Iz vasiče Bisjer, nad katero štrli grad Rošegi ob robu neizmernegea Troafontenskega gozda — iz Bisjera jih je odhajalo kakih dvanajst — skoraj samih rezervnikov 9. kirsirskega polka, odhajajočih k njegovemu stanu v Versajl.

Blizu te skupine je stala že priletna žena visokostasnega in kljub sivim lasem še vedno lepega obraza v žalni obleki ter objemala v globoki ganjenosti mladega moža kakih štiriindvajset let, čigar ponosne črte so bile podobne njenim in čigar elegantna in gibka postava se je ponašala zlasti z visokostjo stasa in širokostjo pleč.

»Gilbert... moj Gilbert.« je mr-mrala. »Bog naj te čuva... Stori svojo dolžnost... po najboljši moči, a ne bodi predrzen brez potrebe... Tega ne zahteva Tvoja domovina. Rotim te... Vidiš, Tvoj starejši brat je mrtev; Ti, Gilbert, si moje edino dete... postal si glavni naša rod-bine, gospodar na Rošegiju... Gilbert, ne zabi tega!...«

»Eh, mamica draga,« se je nasmehnul on, božaje plavalaso glavico petletnega dečka, ki ga je držala za roko krasna mlada žena črnih las in bujnih udov, istotako v žalni obleki.

»Saj imate tukaj malega markija Rošegijskega, ki vam ga je zapustil moj ubogi brat... Jaz bom itak vedno samo glavni mlajše veje, ki ne šteje nič in ne more ničesar dodati in ničesar vzeti blešku naše hiše. Ob pažnji svoje matere bo rasel ta mali markij krepko in junaško, in njegova dobra mamica se bo veselila gledaje, kako se razvija pravi glavni rod-bine v moža. Kaj ne, Klara?...«

Črnolasa mlada žena se je nasmehnila; mali pa je dejal s svetlim glaskom:

»Mama, kadar bom velik, pojdem tudi jaz na vojno s stričkom, kaj?«

»Eh, moj mali Žako,« je odgovoril Gilbert de Rošegi, smeječ se še glasneje, »kadar boš velik, bom imel jaz že revmatizem in ti bom mogel samo še pripovedovati o vojni. Sicer pa ne bo trajala dolgo. To bo samo vojaški izlet, ki ga napravimo v Nemčijo. Le vprašajte Gregorja Lemetra, draga mamica; on je bil že na vojni in ve, kako je to.«

Obrnil se je nekoliko, kakor da vabi bliže moža kakih petdesetih let, oblečenega v zeleno gozdarsko uniformo, ki je stal nedaleč s preljubko plavalaso deklico... Ta deklica pa je bila čudno blede, iz oči so se ji svetile v taki vročici notranje tes-

nobe, da si čital v njih na prvi pogled globoko, nemo bolest.

»Kajpak, gospod grof,« je dejal stari gozdar nekam izbegljivo. »V naših časih je bilo že tako... na Laškem pa v Afriki smo opravili presneto naglo. Menda bo tudi sedaj tako...«

»Da, da,« je odgovoril glas, ki se mu je pridružilo dvajset drugih. »V Berlin! V Berlin!...«

Eden izmed najglasnejših kričalcev, širokoličen in vesel fant, je dodal z nekam boječjo zaupljivostjo:

»Kaj ne, gospod Gilbert?... Kaj ne, gospod poročnik?«

»Saj veš, Boasoné, da nisem več poročnik, odkar sem se odpovedal službi. Poklican sem kot navaden vojak.«

»Eh, samo da pridete tja, pa vas postavijo na prejšnje mesto.«

»Že mogoče; a dotlej...«

»Dotlej,« je odgovoril Boasoné, »je gospa markiza lahko brez skrbi. Potrudi se bom, kjerkoli bo le v mojih močeh, prihraniti vam kako težavo vojnega življenja.«

»Hvala ti že naprej za mojega sina, vrli Boasoné.«

»Vsi storimo svojo dolžnost,« je vzkliknil Gilbert v nenadnem, čudnem razburjenju, »če ne zaradi drugega, pa vsaj zato, da okrajšamo njim, ki jih ljubimo, muko in skrb.«

»Boji pa se itak nihče ne,« je rekel resno stari gozdar, dočim je plavalasa deklica prebledela pod novim pogledom Gilbertovim še hule

kakor prej in pogledala še žalostneje, »prav nihče. In če bi hotela nesreča, da ne bi zmagali in bi prišel sovražnik v deželo kakor leta 1814...«

»Kaj pa mislite, Gregori!«

»To mislim, da bi takrat še jaz nabasal puško in upihnil par Prusom luč življenja... A to so prazne marje starega dedca...«

»In besede, ki plašijo vašo hčerko, Gregor,« ga je prekinila markiza nekam strogo. »Saj vidite, kako potrta je vaša uboga Martica.«

»Da, gospa markiza, bolna je že nekaj časa sem. Ne vem, kaj naj si mislim... K zdravniku noče: zmerom pravi, da ni nič in da ji je treba samo izpremembe zraka. No, kadar mine velika vročina, pojde k teti, v Pariz.«

»Dotlej pa je ne držite preveč doma... Naj hodi na izprehod, da se raztrese...«

»Kolikor se hoče! Danes je hotela z mano, pa sem jo vzel. Pogledite, zdaj, kako izgleda. Vraga, ko bi hotela vsaj k zdravniku!«

»Ne, ne, očka,« je zaprosila Marta s tesnobnim glasom, »saj nisem bolna, verjem mi. Samo tisto, kar si rekel prej, me je tako preyzelo.«

»Ne boš,« je vztrajal gozdar in namršil košate obrvi... »Nekaj ni v redu... jaz že vem, da ni.«

Prekinil ga je Gilbert de Rošegi, ki ga je poslušal tudi z nervoznostjo in nemirom.

(Dalle.)

to so se vstavili par dni v Zagrebu in so slučajno dobili tam tudi par bolgarskih inteligentov. Moram omeniti, da je vladala na Hrvatskem pred leti še precejšnja napetost med Srbi in Hrvati. V Zagrebu se je dalo razumeti srbskim profesorjem brez vseh ovinkov, da je vse ono ozemlje, kjer stoji današnja Srbija vse do Morave hrvatska zemlja, od Morave pa vzhod pa bolgarska.

Za Srbijo tedaj ni prostora na svetu, za njo ni umevanja, ona je pastorka od vseh zaničevana, nad njo more dvigniti vsak pes svojo nogo, brez kazni, ker je mala, nemočna in potisnjena od svobodnih morskikh bregov.

Dá, v resnici, treba bo Avstrije, da se dvigne srbska borna raja na lastne noge. Avstrija je vredna, da se ji poljubi roko, ker je združila končno Hrvate in Srbe, a njena naloga še ni končana.

Pritisnuto jače
sve to više skače.

Mirna rešitev na vidiku.

Srbija je pokazala svojo dobro voljo. Bolgarski je predlagala demobilizacijo, da se potem mirnim putem in brez razburjanj razpravi o spornih vprašanjih. Bolgarski je odstopila Kratovo, Krivo Palanko, Kočane in Štip, toda reke Vardar Bolgari ne smejo prekoračiti.

Na današnji seji skupštine je proglasil Pašić, da stoji srbska vlada odločno na stališču, v smislu revolucije, katero je skupština vsprejela. Velešile se niso intervenirale, pričakovati pa je, da bodo vplivale na vse zaveznike, naj pristopijo k demobilizaciji. Niti Rusija ni intervenirala pri srbski vladi. (Brzjav ruskega carja na srbskega kralja je bil privatnega značaja, kjer se izraža želja, da se prepusti razsodba ruskemu carju, Op. por.)

Ni sicer znan odgovor bolgarske vlade, vendar je optimistično razpoloženje tako splošno, da je upravičena nada, da ne pride do vojne, ker je bolgarsko prebivalstvo skrajno razburjeno proti vladi in noče nič slišati o vojni. V Soliji je proglašeno obsedno stanje. V prebivalstvu vre in izbruh notranjih nemirov v Bolgariji je odvisen od korakov, ki jih podvzame vlada. Bolgarski begunci, nekoliko jih je dospelo tudi v Belgrad, pripovedujejo neverjetne stvari. Častniki natrobijo naivnemu kmečkemu vojaku vse mogoče laži, med katerimi je najnedolžnejša, češ, da hočejo Srbi vzeti Bolgarom celo Trakijo z Drinopoljem vred.

Da pod takimi razmerami ni mogoč vojni uspeh za Bolgare, je očitno in Bolgarska bo morala pogoltniti grenko pilulo »bojnega razpoloženja« ter se oprijeti mirnega pogajanja.

Iz skupštinske seje.

Po odgovoru g. Pašića na vprašanja posl. Draškovića in Marinkovića, katerega vsebino navajam na drugem mestu, priglasil se je k besedi posl. Drašković. Predvsem je izjavil, da je odgovor Pašića nejasen in nezadovoljiv. Stoji na stališču, da Srbija ne sme popuščati in delati nikakih koncesij v vprašanjih, ki so za državo vitalnega pomena. Srbska vlada vidi življenjski interes samo v tem, da mora imeti na jugu z Grško skupno mejo. Kolebanje srbske vlade je Srbiji mnogo škodovalo, ker ohranjanje simpatij Evrope ni glavno, posebej če so te simpatije le simpatije.

Nikdo v Srbiji, najmanj pa izven Srbije, nima pravice delati proti srbskim interesom. (Soc. dem. Lapčević: To je nezaupnica rusk. carju.)

Končno izraza nado, da bo vlada v bodoče stalno obveščala narodno skupščino o položaju.

Posl. Marinković predbaciva vladi pogreško, ker ni pravočasno anektirala pridobljenega ozemlja, ker bi s tem činom izključila vsako vmešavanje tretjih. Kritikuje rusofilsko politiko in navaja celo vrsto dokazov o škodljivosti ruske politike za Srbijo. Sazonov (ruski zunanji minister) je svojčas izjavil, da Rusija ne bo žrtvovala niti enega moža, ako to ne zahtevajo ruski interesi. V sled brzojavke ruskega carja bodo velesile prisiljene intervenirati. (Posl. Tričković, staroradikal: Mi tega ne bomo dovolili!) Interesi Srbije zahtevajo samoprsbo politiko in nikakor ni v interesu države pomagati Rusiji iz njene današnje politične situacije.

Pašić izjavlja, da je vlada vedno vodila čisto srbsko politiko. O vseh življenjskih interesih bo vlada obveščala skupščino in ako skupščina z vlado ne bo zadovoljna, lahko uvede drugo stranko na krmilo države. Končno izjavlja, da je pripravljen odgovarjati na interpelacijo obširneje, ker mu okvir narodnih vprašanj ne dovoljuje odgovarjati tako, kakor bi si poslanci želeli.

Posl. Lapčević, soc. dem., zahteva besedo, predsednik mu ne dovoli in končno po kratkem prerekanju, prečita posl. Lapčević neko izjavo zopet o nekaki federativni republiki na Balkanu.

Posl. Ribarac zahteva od min. predsednika neka pojasnila na osnovi časnikaških poročil.

Pašić obžaluje, da se ne more baviti s pisanjem časopisov, ker mu — žal — čas ne dopušča čitati vse časopise. Konstatuje končno, da je povabil posl. Ribaraca k sebi, da mu dá potrebna pojasnila, a g. Ribarac je to prezirljivo odklonil.

Posl. Ribarac se izgovarja, češ, da so Pašičeve informacije netočne in da njegova stranka noče hoditi k Pašiću gledat njegovo osebo, ker — baje — je kralj ima pravico pozivati k sebi načelnike strank.

Po tej debati je bila vsprejeta sprememba § 62. zakona o železnica s 120 glasovi proti 1 glasu.

Skupščina je odročena s soglasnim odobravanjem do 17. junija po srb. koled.

Izključno je tedaj, da bi bilo stališče Pašića omajano in sploh ne bo v Pašičevem kabinetu nikake spremembe za enkrat.

Volje tedaj ne bo in to je brezdvomno najveličajša vest, katero vam danes poročam.

Kako se bodo razvijali nadaljni dogodki, to pa je odvisno od bodočnosti, katero za enkrat ni mogoče analizirati.

Mars.

Tako ne gre. — Ampak drugače pojde.

Dopis z dežele.

»Slov. Narod« od zadnje sobote ima prav: »Tako ne gre!« Ali če tako ne gre, bo šlo pač drugače, namreč šlo bo ravno tako, kot do sedaj. Večina zavedne napredne javnosti je izrekla svojo obsodbo nad dogodkom v deželnem odboru. Kolikrat v slučajih, ko je ta ali ona inštanca izrekla svojo javnemu mnenju nasprotujočo razsodbo, je »Slov. Narod«, ki zdaj vpije, da tako ne gre, sam zastopal pravilo: ta inštanca je sicer svojo

razsodbo izrekla, ali vrhovno veljavna ostane tista razsodba, ki jo je izrekla prizadeta javnost kot najvišja nad najvišjimi inštancami. Pravilo pa mora biti veljavno za vse slučaje, torej tudi za ta slučaj, ko je slovenska napredna javnost izrekla svojo konečno veljavno razsodbo.

Res je: Tako ne gre, da bi si vodstvo, ki nasproti svoji stranki ne izpolnjuje svojih dolžnosti, prilastovalo v takih važnih zadevah pravico obsoditi one, ki protestirajo proti napakam. Res je: Tako ne gre, da bi tisoče broječa armada morala usta zaprta imeti. Več kot dovolj je bilo, da je ta armada dolgo vrsto let prepotrpeljivo prenašala posledice zgrešene taktike in je bila armada zunaj glav. tabora sama sebi prepuščena, sama se borila proti številn. sovražniku, kateremu naravnost v roke je bila izdana. Saj mora biti vendar dobro znano, da je bila ob priliki deželnozbornskega kompromisa cela armada razven mest in trgov predana našemu najhujšemu sovražniku v roke. Sedaj pa apelirate na disciplino, na udanost armade, ki ste jo sami zapustili in prepustili njeni usodi, ki ste jo sami pognali naravnost v sovražnikovo žrelo? Dajte odgovor na vprašanje: Ali ste se kaj pridali brigadi vsaj za tiste ostanke armade, katere ste še ohranili svojemu glavnemu taborišču, torej ali ste se brigadi vsaj za mesta in trge izven glavnega taborišča Ljubljane? Mi deželani, katere ste brezpogojno zapustili drugim sovragom v krepilje, mi »kmetavzarji«, ki smo prisiljeni živeti v ožjih stikih z našimi podeželskimi mesti in trgi, le predobro vemo, ker to čutimo, da niste gledali mest in trgov držali svoje besede, tako, da je danes vsa dežela izven Ljubljane popolnoma prepuščena sama sebi in klerikalizmu.

Zdelo se nam je potrebno na to spomniti. Nismo pa tega hoteli storiti takoj — in sicer da se poslužujemo izraza, ki je to krizo povzročil — zgolj iz same kurtuazije. Tega nismo hoteli storiti, ker nismo hoteli enega zla povečati še z drugim. Vi sami ste, namesto da bi začetni ogenj modro in iz ljubezni do stvari same, gasili z vodo, ste ga še razmnoževali s petrolejem napadov na »Dan« in kar je še hujše obsodbe vredno, stopili ste celo iz prestola socialne kurtuazije ter zavijali iz globine maščevalne grožnje kij pogroma na »Učiteljsko Tiskarno«, o kateri pač vsak otrok ve, da nima z afero ničesar opraviti. Grožnja v »Slov. Narod« je iz dosedanjega vetra razvnela vihar po celi deželi. Vi, ki proslavljate dr. Trillerjevo kurtuazijo nasproti vrhovnemu sovražniku naših sovražnikov, pa greste in se spozabite z grožnjo uničenja še tega malega, kar sloven. napredn. učitelstvu ni že sam vrag v podobi klerikalizma pograbil! Take pojme o kurtuaziji torej imate? Nasproti sovražniku zaradi kurtuazije glasovati in odobravati zapupnice, a nasproti pristašem v lastni stranki groziti s pogromom in materialnim vničenjem, samo za to, ker imajo pristaši za isti cilj druge svoje misli, to, kaj ne — je — kurtuazija.

Res je: Tako ne gre! Ves čas za armado nič storiti, ali kadar jo kdo polomi, tedaj pa si prisvajate vse pravice nad armado, namesto sovražniku, boj napovedati armadi, ki polomij generalov ne trpi, tako res ne gre. Ampak šlo bo drugače, ker drugače, kot je dosedaj, malo iti, če nečemo, da nas vse vzame vrag, ki mu je ime klerikalizem. O načrtu, kako naj v bodoče gre, da bo nam vsem boljše šlo, kot dosedaj pa iz pregovorimo prihodnjič.

Stajersko.

Slovenjebiški okrajni zastop je torej razpuščen. Ne bomo se danes obsežneje bavili s tem razpustom, vsekakor pa nas to veseli, čeprav je razpust povzročila le peščica Slovencev pod vodstvom — »Wendenpriesterja«. Morda so tudi tu motivi drugi, kot bi morali biti, a vseeno, vsaj za danes ima stvar lice, da gre tu za najskrajnejše sredstvo, ohraniti Slovencev vsaj najprimitivnejše državljanske pravice. In v St. Bistrici je do danes v okr. zastopu renegatsvo vladalo s tako drznostjo, kot še malokdaj kje. Upajmo, da bodo oni, ki so to krizo povzročili in priklicali vladnega komisarja, jo tudi vzdržali do skrajnosti.

Voitsberg. Kot smo že pred dnevi poročali, razsaja v zapadnem Stajerju, zlasti pa v okolici Voitsberga zverjad med pasočo se živino. Par dni sem so te vesti potihnile, sedaj pa prihajajo nove. Občinskemu predstojniku občine Hirschegg-Piher, Scherru, je zverjad zaklala v eni zadnjih noči telico, vredno 200 K, a nekemu drugemu posestniku pet ovac. Lovci so bili, v zvezi s posestniki, neumorno na sledu, a zaman. Šele te dni, je zverjad vdrla v hlev Hans-Bauerja v Voitsbergu, skočila nekemu telutu za vrat in mu pogrizla ušesa ter skušala izpiti kri. Posestnik je prišel na mukanje v hlev in zagledal mogočnega risa. Ko se ga je hotel lotiti, pa se je zverjad obrnila proti njemu, nakar jo je mož — urnih krač pobrisal, a pustil vrata odprta. Zverjad je razumela — med dotleni so zverjadi včasih pametnejše in pogumnejše kot dotleni sami — in istotako odšla, ne da bila povedala, kam. Značilno pri vsem je, da najdejo poklano domačo žival navadno mrtvo le vsled velike rane na žilah krvnicah vratu, a malokdaj, večje ugrizke. Ris se v teh slučajih zadovoljuje očitno le z izpitjem krvi, napadenih živali. — Čudimo se le, da si naši dotleni niso mislili v risu — kakšnega srbskega »volkodlaka«. Pa, mogoče, da nam ga tudi še prezentirajo.

Iz Jauneka nad Marenbergom nam dohajajo vedno zanimivejše vesti, ki tudi karakterizirajo afero Rebernik — Marenberško posojilnico, v čudni luči, na škodo tamošnjih, v Rebernikovo afero zapletenih klerikalcev. Ogromna večina tamošnjega prebivalstva, je prepričana, da se je Reberniku — zgodila krivica. Mož je očitno postal žrtev klerikalizma, kajti mnogo sosedov — njegovih — trdi, da je izključeno, da bi bil šel Rebernik za poroka Hohnjecu, katerega — kot to tudi sam zagotavlja — do onih kritičnih dni niti poznal ni. Zdi se nam, da se bliža tretji del te žalostne afe.

V Marenbergu je Drava vrgla na suho truplo utopljenca. Mrtvec je 175 cm dolg, močno rasel, ima kratko pristrižene plave lase, modre oči in majhne, plave, pristrižene brčice. Starost se ceni na 30 let. Truplo je bilo kakih 14 dni v vodi in so jo prepeljali v mrtvašnico v Breznem. Domnevajo, da je mrtvec istoveten z oficijalno državne železnice Rodolfom Kovačem iz St. Vida ob Glini, katerega pogrešajo že od dne 29. maja. Mrtvec je bil popolnoma nag. Na truplu ni najti sledov nasilja. Najbrž je bil žrtev kopanja.

V Lokarjih pri St. Jurju ob Juž. železnici so našli pred dnevi Marjto Topišek. To se je zgodilo — kot smo že poročali — nekako 9. do 10. t. m. Očitno je bilo, da je bila Topišekova umorjena, kajti večer popreje je bila še prav dobre volje. Sedaj se

je orožnikom posrečilo najti njenega morilca v osebi dninarja Jožeta Kregarja. Kregar je Topišekovo srečal ter jo hotel posiliti. Ker pa se mu je ustavljala, jo je enostavno — zadavil. Topišek svoj čin taj.

V Zavcih pri Ormožu se je zadušilo 6 mesecev staro dete posestnice Podplatnik. Ko je šla mati zjutraj ob 5. na delo, je pustila dete v svojem otroškem vozu samo doma. Ko se je par ur pozneje vrnila, je ležalo dete, ki je bilo med spanjem najbrže nemirno, na licu, mrtvo. Obdukcija ima pokazati prave vzroke.

Celje. Tvrda Peter Majdič praznuje dne 16. t. m. 25letnico svojega obostanka. Na ta dan pred 25. leti je kupil g. P. Majdič od Švicarja Lutza v Spod. Hudinji mlin, ki ga je pozneje razširil v sedanje velepodletje.

V Mozirju so zmagali dne 11. junija pri občinskih volitvah — stajercijanci. Je to eden najžalostnejših pojavov zadnjih mesecev, ko smo po vsi črti baš v takih slučajih videli napredovati Slovence. Daleč smo že prišli! — Za danes samo to. Ko pa dobimo nadaljnih informacij, pa iz pregovorimo morda še katero. Zdeva se nam pa, da tudi tu — ni bilo vse v redu, zlasti na slovenski strani. Bomo videli!

V Zetalah priredi »Čebelarstva« podružnica dne 22. t. m. ob 3. uri popoldne poučni shod pri čebelnjaku g. J. Mikoliča. Predaval bo potovalni učitelj, gospod Jurancič. Pridite v obilnem številu vsi, ki vam je na srcu čebelarstvo!

»Slov. Gospodar« in sežiganje mrličev. »Slov. Gospodar« je čuden patron. V zadnji svoji številki se zagaja proti ustanovitvi nameravane kreatorije (sežigališče mrtvih) v Celovcu ter apelira na nerazsodnost svojih bralcev. »Slov. Gospodar« pravi: »Pokopavanje mrličev je katoliška, sežiganje pa poganška navada.« Ko »Slov. Gospodar« to piše, govori v istem trenutku — laž in resnico. Laž je, da je sežiganje poganška navada. Stari narodi, ki niso poznali kot mi, moč zdravilstva, so mrtve sežigali, ker so se bali, da bi potom trohnečih teles in gnilobe, ne nastale kužne bolezni in ker daje pepel — majhen kumček od celoga človeka — sorodnikom možnost, shranjevati v neposredni bližini zadnje ostanke dragega pokojnika. Tudi v naših časih je namen sežiganja mrličev isti. Res pa je, da je pokopavanje prava katoliška iznajdba, ampak samo v korist — duhovnikom. Ko bi ti — duhovniki — dobili tudi povsodi od sežiganja svoje svetle kronice, bi čisto nič ne nasprotovali. Tako pa se boje, da jim zmanjka lep »postranski zaslužek« in zato so tako silno hud. Vsak razsoden človek pa ve, katero je boljše: ali pokopavanje, ali od duhovnikov toli sovraženo — sežiganje. Sicer pa je tudi z zažiganjem stvar kaj čudna in konkurenca katoliškemu pogrebu — neznatna.

Iz Gradca. Založništvo »Styria« v Gradcu naznaja, da bo vit. pl. Kralik nadaljeval WeiBovo svetovno zgodovino. Pl. Kralik namerava to WeiBovo delo dokončati v 4 novih zvezkih, od katerih bo prvi dotiskan že najbrže sredi leta 1915. Ta zvezek bo nadaljeval WeiBovo zgodovino let 1815 do 1840 in bo po številu 23.

Iz Maribora. Tudi dunajska dvorna opera se da izrabljati v nemškonalne namene. Tako se namerava dne 28. t. m. v prostorih pri »Götzu« producirati šest članov dvorne opere — trobilci — v korist »Schulvereina«. Daleč smo že prišli v naši ljubi Avstriji, tako daleč, da

jedva zbuženim, kakor da slišijo v tem imenu trombo sodnjega dne...

Kaj! Tribulet ni bil mrtve! Kaj! Njegov truplo je vstalo iz Bastilje? Saj so vendar vedeli vsi, da je poginil počasne smrti v globini pozabljenem temnice?

Ali je bila resnica? Ali strašen sen?...

»Tribulet! Da, Tribulet!« je izbruhnil norec. »Tribulet, siri!... Tribulet, gospoda dvorjani!... Dober dan, Velikanstvo! Lahko noch, gniloba! Dol šape, psi! Čuvajte se norčevega biča!...«

XXXIX.

Od norca do kralja francoskega. Gneča napadalcev je odgovorila z besnim rjoenjem. Deset mečev je sunilo hkrati proti Tribuletu. Eden izmed njih ga je zadel na čelu, drugi ga je ranil na rami.

Stopil je dve stopnici navzdol, krijoč se s širokim vrtincem, plamenčo obrano, ki je niso mogli prekorati napadalci. V svoji gneči so ovirali drug drugega, on pa je polnil stopnice z neprekinjenim bliskom svojega žvižgajočega rapirja...

To početje je bilo blazna predrznost.

Tribulet je vedel to. Plamen požrtvovanja je obseval njegovo čelo.

(Dolge.)

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Krik obupnega gneva:

»Zaklenjena! Prokletstvo nad nami! Zaklenjena!...«

Iz Manfredovih ust je bruhnila grozna kletvica.

Spogledali so se, začudeni, da ne spoznajo več drug drugega. Njih obrazi so bili obrazi norcev.

»Pomagaj, Manfred! Pomagaj, ljubi moj!«

Ziletino ječanje je bilo neizmerno žalobno, podobno glasovom, ki jih sliši človek v snu — glasovom, prihajajočim iz dna peklenske groze...

Kakor oven se je zaletaval Manfred s svojimi pleči:

In ob slehernem sunku se je začelo iz njegovih razbellenih prsi zamolklo rjoenje.

»Pomagaj!... Pomagaj Manfred!«

V tem trenutku je zabila mater, očeta, vse! Ljubljeneč edini jo je mogel še otiati!

Hrup krute borbe je pojemal za vrati. Klici, ki so se slišali zdale, so bili že jeki obupa. Slišalo se je renčanje razdražene zveri, kralja, ki ni slišal ničesar, razen svoje pohote.

»Moja si! Imam tel!...«

V dalji, v palači, je vstajal hrup in rastel od minute do minute.

Ragastan je vzkliknil:

»Klop!...«

Vsa šestorica je skočila k dolgi, težki klopi od hrastovega lesa.

S kakim čudovitim naporom njihovih postoterenih sil se jim je posrečilo iztrgati železne klenje, s katerimi je bila vžidana v steno...?

S kakšno neverjetno silo so jo dvignili in jo odnesli kakor gromčega oblegovalnega ovna, ki je zdrobil težka vrata že v prvem besnem sunku na trčice?...

S peklenskim skokom je vdrla šestorica v kraljevo sobo; vsi so bili krvavi in raztrgani, nobeden ni imel več človeškega lica.

V vstrašenem kriku se je izvila Manfredu ysa njegova groza in vsa njegova radost.

Za barikado, nakopičeno iz podrtih naslanjacev, je stala Žileta in se branila še vedno!

Bliskoma je bil pri njej...

Na njenih ustnicah je zaigral vzhicen smehljaj, poln nadčloveškega ponosa in veselja; nato pa je zaprla oči, onesveščena morebiti od radosti nad to nepričakovano rešitvijo v skrajnem trenotku pred pogubo.

Zagrabil jo je in si jo vrgel na ramo, s kratkim renčanjem človeka, ki odloži razburjenje na poznejši,

pripravnejši čas; z eno roko je držal njo, z drugo je vihtel svoje bodalo... Poparjen in poražen v svojem brezmejnem začudenju, je jecjal kralj onemogle klice, ki so se zdeli njemu presunljivi, v resnici pa so se komaj davili preko njegovih ustnic.

Manfred je bil planil proti predsohi.

Petorica je tekla z njim, obkoljujoča ga od vseh strani...

Ko so prekoračili predsobo, so planili na hodnik.

Prejšnji hrup je bil izbruhnil zdaj z vso silo.

»To je pri njegovem Velikanstvu!« so kričali glasovi.

Pojavilo se je pet, deset, dvajset plimenitasev, večina komaj obledenih.

Šestorica je navalila.

Ragastan se je bil postavil na čelo.

Njegov težki meč je metal svoje plamene v polumrak, ki je vladal na hodniku.

Ta meč se je dvigal in padal... Suval ni...

Bil je, kakor se bile z bičem; rapir je žvižgal in švigal v njegovi roki. Divje kričanje je odgovarjalo njegovim udarcem.

Šestorica je drla svojo pot!

In na razdaljo kakih dvanajst korakov do višine stopnic, ki so vo-

dile v park, je postal hodnik ena sama krvava proga.

Vsa šestorica je bila ranjena.

Toda vse povsod so ležali mrličji...

Za njihovim hrbotom je izbruhnilo blazno kričanje Franca I., ki je bil premagal svojo osuplost:

»Drži! Drži!... Bij! Kolji!... Po njih!«

Bled in rjoveč je pritekel kralj z bodalom v roki.

In ko je dospel do stopnic, se je napolnil njegov pogled s peklensko sliko:

Manfred je hitel v besnih skokih po stopnicah.

Na njegovi rami je ležala Žileta, Okrog njeja je divjalo četvero mož kakor četvorica demonov.

In množica dvorjanov, ki so jo bili razbili na dvoje in predrl kakor krogla iz kanona, je vrvela zdaj tuleč daleč okrog bajeslovnega bitja, ki je zadrževalo na prvi stopnici samo in samcoto vso tolpo s strašnim vrtincem mečeve kline, izza katerega je vrel še strašnejši grohot!

»Tribulet!... Tribulet!... Tribulet!...«

Na ustnicah Franca I. se je zapenil trojni vzklik, v katerem se je družila groza, sovraštvo in kruto veselje.

»Tribulet!« je ponovila tuleča blaznost dvorjanov, ki jim je bilo,

jedva zbuženim, kakor da slišijo v tem imenu trombo sodnjega dne...

Kaj! Tribulet ni bil mrtve!

Kaj! Njegov truplo je vstalo iz Bastilje? Saj so vendar vedeli vsi, da je poginil počasne smrti v globini pozabljenem temnice?

Ali je bila resnica? Ali strašen sen?...

»Tribulet! Da, Tribulet!« je izbruhnil norec. »Tribulet, siri!... Tribulet, gospoda dvorjani!... Dober dan, Velikanstvo! Lahko noch, gniloba! Dol šape, psi! Čuvajte se norčevega biča!...«

XXXIX.

Od norca do kralja francoskega. Gneča napadalcev je odgovorila z besnim rjoenjem. Deset mečev je sunilo hkrati proti Tribuletu. Eden izmed njih ga je zadel na čelu, drugi ga je ranil na rami.

Stopil je dve stopnici navzdol, krijoč se s širokim vrtincem, plamenčo obrano, ki je niso mogli prekorati napadalci. V svoji gneči so ovirali drug drugega, on pa je polnil stopnice z neprekinjenim bliskom svojega žvižgajočega rapirja...

To početje je bilo blazna predrznost.

Tribulet je vedel to. Plamen požrtvovanja je obseval njegovo čelo.

(Dolge.)

se že umetnost izrablja v nacionalne namene! — Rojstno hišo admirala Tegethoffa v Grajski ulici baje namerava mestna občina v kratkem začeti razdirati. To pa za to, da se tamkaj razširi zelo ozka Gosposka ulica. — V Studencih pri Mariboru se je obesil te dni upokojeni strojevodja juž. železnice Ferd. Stanzl. Bil je zadnje čase udan pijaci. Zapuščena žena in več nepreskrbljenih otrok.

Našim bralcem! Zadnji teden spada zopet med »blagoslovljene« naše tedne. Takrat smo bili baš mi, katere si je državni pravdnik privoščil za malo južino. Pozimi mi je delal napoto »Balkan«, potem Ljubljana, sedaj pa — ker je tako strašno vroče — mi Štajerci. Pa je že tako, ljudje božii: Kogar c. kr. državni pravdnik najbolj ljubi, tistega najbolj — konfiscira. Ker pa je ljubezen takih gospodov navadno zelo draga, mu bomo tudi tokrat predložili prošnjo, da poravnava vsaj ta zadnji račun, ki ga je dolžan. Morda bodo vsaj tokrat strici uvideli, da ne kaže samo dolgove delati, ampak, da se jih mora tudi — plačati. Vam pa, ki berete »Dan«, polagam na srce, da ga pridno širite, kajti pri nas v ljublj. Avstriji, se tudi včasih zgodi, da taki visoki gospodi računov za svojo ljubezen ne plačajo...

Velik požar v Kozjem. Dne 11. t. m. je začelo goreti pri trgovcu Osetu v Kozjem. Na lice mesta je odšlo več požarnih bramb iz bližnje in daljne okolice, kakor tudi iz Celja in Laškega trga. Podrobnosti še ni.

V Ptuj se je ustreli četovodja Pavel Malinek, tamošnjega pionirskega bataljona. Malinek je bil dne 10. t. m. radi nekega službenega prestopa pozvan k raportu. Iz strahu pred kaznijo je vzel svojo službeno puško in se usmrtil. Bil je na mestu mrtev.

Dnevni pregled.

Izjava. Na včerajšnje napade »Slov. Naroda« ne bomo več odgovarjali. Ker se nam očita, da nar. napredni stranki le polena pod nogo mečemo, bomo poslej stranko z dobrimi in hudimi pri miru pustili. Ostanejo pa kot neodvisni list na razpolago vsem naprednim slovenskim ljudem, da povedo svoje mnenje.

Kdo je bil to? »Nar. Listy« prinašajo vest, da je neki slovenski poslanec govoril na Dunaju z dunajskim poročevalcem »Dziennika Poznańskiego«. Poročevalec ga je vprašal glede jugoslovanske vprašanja in ta klerikalni slovenski poslanec (imenjuje se »vodilni«) je rekel, da se stvar na Balkanu ugodno razvija in da je prav, da Bolgarija stoji na svojem stališču, ker na ta način pride Srbi pod Avstrijo in tako se bodo morale razmere v Avstriji izboljšati. Trializem je baje samo strašilo za Nemce in Mažarje. Poročevalec poljskega lista se je čudil, da je mogel slovenski poslanec tako govoriti in da se je postavil na tako bolgarsko stališče. Kajti po mnenju poročevalca se Srbi kot samostojno kraljestvo vendar lažje razvijajo, nego v Avstriji (menda vendar!). Zato mu je bila izjava slovenskega klerikalnega poslanca skoraj nerazumljiva. (Nam je razumljiva. Op. ured.) Vprašanje je, kateri poslanec je bil to, in kako je mogel tako govoriti?

Zahvala dr. Šusteršiča: Piše se nam: V sobotnem »Slovencu« objavlja dr. Šusteršič sledečo zahvalo: »Povodom svoje petdesetletnice sem sprejel toliko ljubih čestitk, da mi je nemogoče za vsako posebej zahvaliti se. Bodi mi tedaj dovoljeno, da izrekam tem potom slehernemu, ki se me je ljubeznjivo spomnil, svojo najprisknejšo zahvalo, še posebej pa onim, ki so se me ob tej priliki blagovoli spominjati v molitvi. Bog plačaj! Vztrajam v zvestosti Bogu, cesarju in ljudstvu in grem veselo na novo delo.« Jaz sem gotovo mislil, da se bo glasil zadnji stavek: »še posebej pa onim, ki so se me ob tej priliki blagovoli spominjati v zaupni-
cah... Bog plačaj!

Na novo delo! K temu geslu g. dr. Šusteršiča, pripominja »Zarja« sledeče: »Preden gre veselo na novo delo«, se mora dr. Šusteršič opravičiti, potrditi se mora vun iz deželnega dvorca v justično palačo. In če ne upa v justično palačo, mora vseeno in še prav posebno iz dežel. dvorca vun!« Dr. Šusteršič in tovariši se namreč ob jubileju od očitanih Kamile Theimer niso dali motiti. Opravičeno — ali neopravičeno — to bo pokazala bodočnost!

Zamorec še ni opran, ako je »Slovenec« odgovoril na naš članek z dne 5. t. m. pod naslovom »Mal pripevek k velikemu vprašanju Kamile« je dr. Šusteršič pridobil pgromno premoženje, s člankom istega dne, naslovljenim z »Ostuden napad.« Da so vse navedbe naše resnične, je suho in golo ter resnici popolnoma odgovarjajoče dejstvo. Do

še celo premalo je bilo zadnjič poročano. »Slovenec« pravi, da je za svoto K 64.000 čez 700 K stroškov malo. Gospoda, v roke odvetniški tarif. koliko stane menična tožba — brez ugovorov — ter eden predlog z dvema kumulacijama! Informacija in pregled zemljknižnega izpiska je najjednostavnejša; treba bi bilo težiti in izvršilnim potom iskati plačilo samo K 22.000 in ne K 64.000, a — o sancta simplicitas — mesto da bi dobil po 10 K zaračunjeni »informacija« toženec tožbo za K 22.000, jo je dobil za K 64.000. — Res imenitna informacija! In posledice? Stroški med K 22.000 in K 64.000 so zelo različni, le tarif v roke! Plačati je bilo poleg ekspanzarja dr. Š. še K 400 za menični plačilni nalog, nad 425 K vknjižnine; to naj »Slovenec« prebrani in poskrbi, da obvezanec dobi povrnjeno diferenco med pristojbinami za K 22.000 in 64.000. A ne samo to. Obvezanec je moral napraviti in plačati delno izbrisno izjavo za preveč naloženih K 42.000, in če hoče imeti zemljknižno stanje v redu, tudi predlog na izbris. Tu gre samo kolekov čez K 170, koliko stane pa sestava delne izbrisne izjave in predloga na izbris, to pove tarif. Hic Rhodus, o »Slovenec«, hic salta. Ta suha dejstva tvorijo torej »ostuden napad«. Res ostuden je, da se kaj takega zgodi. Torej ljudje, »Slovenec« Vas vabi, da pridno zahajate v pisarno dr. Š. — Toliko v pojasnilo. Če je morda gospodom pri Slovincu to zopet ostuden napad, naj prizadeži toži. Tam bomo odprli knjigo, porotnikom dali v presojo, je-li so naše navedbe točne ali ne.

Ideali nemškega cesarja Viljema, ki obhaja jubilej. Vsi germanski listi so polni slave in hvale nemškega cesarja, ki ga slikajo kot človeka ki mu ni para v človeštvu. Kakšen je vendar »cesar vseh Germanov«? Sen o miru mu je fantazija. Najvišje mu je armada. Zadnji dokaz kanoni. Njegovi predniki hohenzollerski, brez katerih svet lahko izhaja, če tudi nič o njih ne ve, so mu svetelji od svetnikov. Od vojaka zahteva, da mu je tako udan, da strelja na svojega očeta in mater, če mu on zapove. Vse za armado — za ljudi nič. Vsi zakoni o varstvu življenja omehkajo narod; socialna politika mu je neobhodno zlo. Socialisti, ki je njih program ravno socialna politika, so mu »banda ljudi...« Pod vladjo Njega, ki obhaja jubilej, Njega največjega človeka, pada na leto v podjetjih Njegove države 180.000 delavskih življenj kot žrtve in nad 2 milijona delavskih oseb je letno ranjenih v tovarnah. To se godi pod vladjo Njega, ki mu je socialna politika zlo, Njega, ki obhaja kot »največji človek« jubilej.

Popravek, da bo smisel jasen. V včerajšnji dnevni notici »Kranjska Sava« politično to in ono se je zdelo tiskovnemu skratu ustvariti par tiskovnih napak, ki delajo smisel zadnjega stavka čisto nejasen. Stati bi moralo: »Zato si naj opletanje s politično podivjanostjo gospodje okoli »Save« prihranijo le za sebe, kot tudi politično moraliziranje, ki — na komando proizvajamo — ne imponira.«

Na Ježici govore, da bo župnik Šimen Zupan izobčen iz katoliške cerkve. Ovačil je namreč brez podpisa (kar je še manj častno!) svojega stanovskega tovariša državnemu pravdniku. Vršila se je stroga preiskava, a župnikova ovadba je šla v koš. (Po cerkvenem pravu pa se izobči duhovnik, ki drugega naznanil ali denuncira.)

Država, ki ima preveč denarja, je gotovo naša ljubla Avstrija in sicer to posnamemo iz sledečega resničnega dogodka: Pred kratkim se je država domislila, da bi bilo treba popraviti razdrapani državni most čez Krko v Novem mestu. Hodniki so že več let ječali po temeljiti popravili. Ob času deževja so stala na njih cela jezera seveda na široko, ker hodniki sami kaki blagoslovljeniki niso dovolili proste hoje. Res so oba hodnika prenovili z novo podlogo in delo je bilo v redu in končano. Zdaj se pa država še le spomni, da je treba tudi pogledati, kako most izgleda pod hodniki. Prišel je nalašč zato državni monter in most temeljito pregledal. V svoje nemalo začudenje je državni mož našel, da železna podlaga pod lesenimi hodniki še ni bila konservirana, odkar most stoji in tega je že dolgo, dolgo. Hajdi, morali so oba hodnika čisto razdreti, mazati, popravljati in kaj vemo kaj še vse. Moralo se je pregledati tudi spodnje železno ogrodje, nevarna reč visoko nad glob. Krko, most pa se pri vsakem vozu tako čudno ziblje. S težkim trdom, proti dobremu plačilu, so dobili delavce za delo, ki je bilo že odpravljeno. In še le sedaj po 20 letih je država prišla tudi na to, da je treba čez most počasi voziti pa samo od podgorske strani, zato tudi samo na eni strani stoji zapisano: Počasno vozite, ali plačate 50 K.

Ne jemljite odvetnika, če ga ne mislite plačati, sicer se ti zna zgoditi, kakor je zgodilo z Ivano Grden, vulgo Aljaževa iz Brezovice, okr. Višnja gora. Sosed Mandelj jo je obdolžil, da mu je v kokiš. Vzela si je odvetnika, naj bi ji v Višnji gori poiskal izgubljene časti. Pa je ni našel. Mandelj je bil opravičen, Ivana Grden pa bi morala plačati svojega in nasprotnega odvetnika. 30 K je dala naplačilo, pa to je bilo veliko premalo. Nekateri gospodje tudi tam, kjer vedo, da bodo pogoreli, niso poceni. Grden je sicer dobila od svoje sestre par sto kron denarja. Mislija si je, boljše kakor da bi se z njim odvetnik mastila, si jaz kaj boljšega privoščim, posebno ker sem vedno bolhna. In je napravila ves denar. Odvetniku pa to ni bilo po volji, naznanil jo je in novomeški državni pravdnik ji je pripomogel na 10 dni zapor. Če bo odvetniku s tem vstreženo, to je seveda drugo vprašanje.

Življenje si je vzel včeraj v Logatcu ponoči 25letni veleposestnikov sin Franc Gostiša iz Kalca.

Nesreča vsled spaleh konj. Dne 11. t. m. popoldne se je peljal posestnikov sin Pavel Hrstar iz Sela pri Mirni peči v družbi svojih dveh sester Marije in Jožefe na vozu, v katerega sta bila vprežena dva konja. Hrstarjevi trije so se peljali od birme v Mirni peči proti domu. Na državni cesti, ne daleč od Mirne peči se je nenadoma blizu vozu neki motor. Konja sta se vsled nenavadenega ropota splašila in sta zavila z vozom s tako močjo na stran, da se je ta prevrnil in da so se oljnice zomile. Hrstarju se je posrečilo konje udržati, tako, da se ni pripetila nikakva večja nesreča. Edino Marija Hrstar je dobila po životu nekaj prask.

Nesreča, Triletni posestnikov sin Franc Lipovec se je te dni zadel doma v hiši z desno boso nogo ob koso in je zadobil pri tem težko telesno poškodbo.

Pri vožnji ponesrečil. Preteklo sredo popoldne je peljal posestnikov sin Andrej Lampret iz Vevč, mrvo na vozu domov. Ko je prišel s svojim vozom med Dobrunjami in Studencem na tamošnjo občinsko pot, se je voz prevrnil in je zdrčal s konjem vred raz neko, tri metre visoko strmino. Lampret je prišel pri tem pod voz in je obležal na mestu. Šele dve ženski, ki sta prihiteli na mesto nesreče, sta Lampreta rešili iz nevarnega položaja. Lampret je zadobil težke telesne poškodbe.

Natakar pobegnil, 22letni Bran-ko Kasumović iz Belgrade je bil od polovice meseca marca t. l. uslužben kot natakar pri Mihaelu Dolničarju, železniškemu restavratu v Sent Petru. Dne 17. t. m. je Kasumović skrivoma zapustil svojo službo, potem ko je ostal dolžan 220 kron. Dolež se še ne ve, kje se pobegli natakar nahaja.

Otrok utonil v domači luži. Te dni je padla neka dveletna hčerka posestnika Ivana Kropina iz Loza v domačo lužo, ki se je nahajala v bližini Kropinove hiše in je tam utonila. Stariši, pazite na svoje otroke in jih ne puščajte brez nadzorstva!

Ljubljana.

— **Iz seje deželnega odbora** kranjskega dne 14. junija 1913. Dež. glavar naznanil, da je deželni odbor dr. Triller odložil svoj mandat v deželnem odboru. Deželni glavar poroča, da je skušal dr. Trillerja pripravi, da bi preklical svoj odstop, kar se mu pa ni posrečilo. Dr. Triller je bil ves čas svojega poslovanja v deželnem odboru vreden in natančen in si je s svojim taktičnim postopanjem kljub temu, da je odločno zastopal strogo opozicijsko stališče svoje stranke, pridobil simpatije vseh tovarišev v deželnem odboru. Ob pritrjevanju vseh članov deželnega odbora izjavi deželni glavar, da obžaluje odstop dr. Trillerja. Ta soglasna izjava se zabeleži v sejem zapisniku. — Nato deželni glavar predstavi deželnemu odboru naslednika dr. Trillerja, deželnega poslanca dr. Novaka, ki sedaj kot njegov namestnik vstopi v deželni odbor. — Provizornim strokovnim učiteljem na kmetijski šoli na Grmu se imenuje Fran Mlasek, suplentom pa Josip Gollmajer. — Zastopnikom deželnega odbora v upravnem svetu dolenskih železnic se ukaže, da z vso energijo podpirajo v upravnem svetu prošnjo lokalnih faktorjev za napravo postaje v Zlebiču. — Vsled regulacije Save se je talna voda pri Snerberjah in Zadobrovi povišala, vsled česar so usahli vodnjaki in trpe tudi travniki. Izdela se načrt in proračun za namakanje travnikov iz struge Save. — Sestavi se poučna knjiga za poslovanje posredovalnih uradov z zgledi. — Pritožba Frana Matjana in tov. proti sklepu občinskega odbora v St. Vidu nad Ljubljano radi nakupa župnišča se zavrne. — Z okrožnico se naroči županstvu, da opozore vsa

društva na to, da plesna veselica s tem še ni dovoljena, ako se je okrajnemu glavarstvu predložil program, ampak da je treba za godbo in ples dovolitve od županstva. — Ker potniki Rafaelovi družbi kar splošno naznani, da gredo v Ameriko, ne da bi natančno označili kraj, se potom županstev potniki pozovejo, da naj Rafaelovi družbi naznanijo natančen cilj svoje vožnje. — Oddajo se ustanove prosilcev za zdravljenje v morskem kopališču v Gradežu. — Korektura deželne ceste Ivana goriča-Muljava se odda prvi kranjski podjetniški družbi za 2% popusta pod proračunane svote. — Ker delavska zavarovalnica zoper nezgode v Trstu dobiva na leto čez četrt milijona doneskov iz Kranjskega, ne da bi 1 vinar na Kranjskem naložila, se zavarovalnici v tem oziru ponovno dopiše in opozori vlado na ta način gospodarstva pri tej zavarovalnici. — Samostojnemu konjerejskemu odseku c. kr. kmetijske družbe se dovoli deželni prispevek pod pogojem, da k svojim prireditvam povabi tudi zastopnike deželnega odbora.

Razdelitev referatov v kranjskem deželnem odboru od 16. junija 1913 dalje: Deželni glavar dr. Ivan Šusteršič: vse personalije, umetništvo, gospodinske šole in gospodinske tečaje, ustanove. — Deželni odbor: Josip Anton grof Barbo: železnice; deželna kultura in sicer: vinarstvo, ribarstvo, gozdarstvo, sadjarstvo, živinogojstvo, kmetijska šola na Grmu, posestvo na Robežu; obramba poljščine; stanovske stvari; prisilna delavnica; oskrba za zanemarjeno mladino v dežel. prisilni delavnici; pospeševanje tujškega prometa. — Deželni odbor: g. dr. Evg. Lampe: deželne finance; živinoreja; zboljšanje hlevov; mlekarstvo; sirarstvo; deželna banka; ceste; melioracije in vodovodi; izkoriščanje vodnih sil za električne naprave; zadržništvo; agrarske operacije. — Deželni odbor: g. dr. Vladislav Pegan: občinske stvari; gasilnostrojni zaklad; stavbinske stvari; pritožbe v cestnih zadevah izvzemši administrativno tehnične zadeve; deželnozbornske zadeve; lovške zadeve; deželna poslopja; rekurze zoper odmero davščine od vrednostnega prirastka. — Deželni odbor: g. dr. Fran Novak: voljaške zadeve; pripraga; deželni muzej; bera; statistika; deželni teritorij; odgon; konsignacije in računi oskrbnih stroškov za izven kranjske bolnice. — Deželni odbor: g. dr. Iv. Zajec: šolstvo; trgovska šola; dež. dobroteljni zavodi in javne bolnice, izvzemši konsignacij in oskrbne stroške za izven kranjske bolnice; odpis bolniških oskrbnih stroškov, zdravstvo; obrt; visokošolske podpore; oskrba za zanemarjeno mladino v Salezijanskem zavodu; ubožne zadeve in deželno gledališče.

— **Dr. Karel Triller** je obdržal svoj deželnozbornski mandat.

— **Poroča se nam k naši včerajšnji notici »Nasilneži«**, da bo oni nasilnež, ki se piše Alander, najbrže tisti Flander, ki je v družbi Pogajla dolgo časa kradel na južnem kolo-dvoru in pri Langu in radi česar je na to dobil 3 leta ječe, nakar sta jo letos v februarju potegnili proč, rekoč, da v Ljubljani za nju ni nič, ker ju vse pozna.

— **Kakšno hrano daje škofova kuharica beračem?** Včeraj je prišla v naše uredništvo prosjačica stara beračica, ki nam je pravila, kako imenitno kosilo je dobila v soboto v škofovi palači. Ko sem prosila vsa stradana novo, debelo kuharico za nekaj gorke jedi, mi je prinesla na stopnice več kot dva dni postan krompir s zažganimi rezanci na kropu. Ko sem to zavžila, me je pričel takol nepopisno boleti želodec, ki me boli še danes. Na ta način sedaj odpravlja ta debela kuharica berače. Privoščili bi ji tako kosilo, kakršnega je dobila omenjena beračica, saj bi bilo dobro, posebno v poletnem času malo shušati. Tako izpolnjuje pobožna kuharica telesna dela usmiljenja — lačne nasititi.

— **Ogenj** včeraj ob 7. zvečer je začelo goreti na Starem trgu pri Bučarju šte. 9. v drugem nadstropju. Vnela se je obleka v omari pri g. Štajerju. Omara je zgorela in ogenj je bil kmalu zaduščen. Pri tem se je izkazala zopet nemška naša policija. Prišel je policaj in je vprašal: »Wo ist der Obmann«. — G. Turek se je kmalu oglašil, pa prav energično: povedal je, da je načelnik prost. gas. društva, da kot tak ni policiji podrejen in da z njim ni treba nemško govoriti. Tako ne mine nobena prilika, da bi se ne izkazala policija.

— **Skrivnost Chateau Richmonda** se imenuje senzacijski film, ki se bode predvajal od petka do ponedeljka v kino »Idealu«. Dostopen je tudi otrokom in šolski mladini. Cene in začetek kot običajno.

— **Oj zlati vek zdaj župnikom kranjskim pride!** Piše se nam: Da obdrži šentpeterski župnik še te

izbrane čuke, jim obljublja z gotovostjo, da bode sedaj v župnišču otvoril gostilno. Saj dokaz za to je nova zgradba kegljišča. Tako se bodo torej zabavali dobri pastirji, mesto da bi se nejeje opravljali svoje dolžnosti. Prijetno je v senci kegljati.

— **S trga.** Včeraj so ženske prišle na trg nekaj prvih letošnjih gob (lišček) in so jih prodajale malo merice po 10 vinarjev ter so jih tudi naglo spravile v denar.

— **Umrli so v Ljubljani:** Karel Hudabinič, zavarovalni višji nadzornik v p. 77 let. — Ljudmila Ham. roj. Marinka, poštna sluga žena, 30 let. — Stefania Blatnik, hči pekovskega pomočnika, pol leta. — Viktor Stalowsky, sin postajnega mojstra, 9 let. — Marija Marinšek, dnarica, 72 let. — Marija Bogataj, postrežnica, 60 let. — Anton Činkole, dninar, 41 let.

— **Kinematograf »Ideal«.** Nov spored obstoji iz sijajne ciganske drama »Zuma«. Ostali spored je sledeč: 1. Journal Pathe. (Nanovejšje, šport, moda itd.) 2. Luka z lecta. (Burka.) 3. Dresirane opice in psi. (Varietetni film.) 4. Rudarski blagor. (Drama, samo popoldan.) 5. Moric je bolan. (Velekomično s Princem.) Od petka do ponedeljka velikanski detektivski igrokaz »Skrivnost Chateau Richmond«. Cene in predstave kakor po navadi. Drugi teden »Moistrski strel lovca na leye«. Amerikanska senzacija.

Slovenska umetniška razstava 1913.

»Ravno ta nepravilnost v presoji Vavpotiča me sili, da enkrat za vselej onemogočim gospodstvo pisateljev — in pisunov v vprašanih upodabljače umetnosti«. Tako je zapisal v »Slovenskega Naroda« kritiki sedanje umetniške razstave — če smemo to konfuzno skrpčalo sploh imenovati kritiko — neki M. M. S. — to pa niso prave začetnice tega patentiranega kritika. — Drzne so te besede, in glase se uprav tako, kakor bi gostilničarska kuharica ozmerjala gosta, ki bi ne bil zadovoljen s servirano jedjo, češ: molči in použi; sodbja gre edino le meni kot veščakinja. Tak nazor bi najbrže vsak gost prav hvaležno odklonil, in odklanjamo ga tudi mi — »pisuni« enkrat za vselej.

Upodabljači umetnik naj kritikuje svoje »umotvore«, ki jih ima morda nagromadene na domačem podstrešju; kadar pa se poda z njimi v javnost, kadar jih razstavi običajno na ogled in življenje, tedaj mora že dovoliti, da izjavljajo svoje mnenje o teh umotvorih tudi — pisuni in običajno sploh. Zato tudi jaz ne upodabljač umetnik, temveč prost dopisun, ne bom prosil gospoda patentiranega kritika dovoljenja, da smem podati tu nekoliko docela objektivnega mnenja o letošnji umetniški razstavi v R. Jakopičevem paviljonu »Pod Turnom« št. 6.

Na napačnem stališču je vsak, ki si ogleduje s pomočjo seznama in imenika umetnikov razstavišne umotvore. Najprej si je treba temeljito ogledati umotvor, ustvariti si sodbjo o njem, naposled še le se zanimati za ime umetnika, ki je dočel umotvor vstvaril ali pa zagrešil. Le tako pridobljen učinek more biti objektivni, brez predsodkov.

Kratek je bil čas od zadnje umetniške razstave za naše umetnike, zato ni bilo pričakovati posebnega bogastva in prav začuden sem se, ko sem našel v to pot pravočasno izdanem »Seznamu« 225 števk. Seveda je med temi 225 umotvori prav mnogo blaga, ki ne sodi v razstavo. Najplodovitejša je Zupanec Anica s svojimi 31 slikami, med katerimi je seveda večina primernih za »Spomenice« prijateljcem, a ne za umetniško razstavo. Toda začnimo ocenjevati na kratko dela umetnikov po vrsti, kakor so navedeni v seznamu.

Franko Ivan je razstavil 8, zvečine starejših svojih jako marljivo risanih slik brez vzleta. Fotografirana ostrina njegovih del ne žali očesa v toliki meri pri potrtitih, a pokrajine z njo gotovo nič ne pridobe. Toda gospod Franko je iz stare šole, ko je bil simbolizem nove sintetike še neznan. — Gesperin Rudolf ima razstavljen dva zelo stрупena kolorirana obmorska motiva. Razorano skalovje in razburkano morje sta sicer vabljiva predmeta za slikarje in tudi pesnike, toda obvladati ju je težko. — Gerbič Hugo Viktor je sicer uvrščen v seznam med razstavljalci, a seznam ne pove, kje je videti njegovih 7 slik v razstavi jih ni. — Klemenčič Fran kar vidno nazaduje. Pokrajinar pač ni; sveti Pavel pa je »slikan po navadi«. Ko je stopil prvič v javnost s svojimi portretnimi študijami, mi je bil prav simpatičen in pričakoval sem več od njegovega talenta. — Koželj Maks je izvrsten risar pokrajina, a spušča se preveč v detaje in

njegov kolorit je prelokalen. Dosegel bi lahko še kaj prav posebnega, ko bi nekoliko študiral moderne pokrajinarje, kajti talenta in marljivosti mu nihče ne more odrekati. — Kregar Rado je še mlad in nesamostojen, toda z razstavljenjo svojo sliko »Zabjek« kaže tehnično spretnost. — Magolič Srečko star. je zastopan z 19. slikami in sličicami. Različne sodbe se čujejo o njem. Oni »upodabljajoči umetniki«, ki nazadnje razstavljajo tudi zato, da bi spravili kaj v denar, kljub temu pa bog ne daj, da bi jih kdo prišteval med »drzne rokodelce«, mu niso kar nič naklonjeni, to pa je zanj najboljša spravevala. — Mysz Karel ima 7 sličic, najboljši so njegovi pasteli. — Poljšak Lojze ima v seznamu 3 slike, v paviljonu pa nobene. — Ropret Fran je razstavil oltar in kosca. Oltar bi spadal v izlogo »Zavoda za pospeševanje obrti na Kranjskem«. — Sternem Matej, sicer že star naš znanec, nam ni pokazal nič novega. Pot do popolnosti mu je še dolga, a legel je v senco ob poti in prežvekuje usehle lovorike. Zupan Fran ima razstavljenih 6 slik; bomo videli, če bo kedaj kaj iz njega. — Vavpotič Ivan je zelo spreten risar-illustrator, slikarstvo njegovo pa me nikakor ne more navdušiti. Sence, bodisi na pokrajinah, kakor tudi na portretih ima svinčeno težke, brez prozornosti; sonce brez toplote. — Berneker Franov mramorni kip deklice je lepo delo, a svojih izrednih zmognosti z njim ni pokazal. — Burja Martin je pač še začetnik. Dolinar Lojze je portret Zupančiča izborna pogodil; tudi ostala njegova dela so mu v čast. — Gaspari Maksim je individualen, toda še vedno zelo okoren. — Grohar Ivana spomin nam je g. Jakopič oživel s petimi slikami. »Železniki« njegovi nadkrijujejo v marsičem kasnejše njegove umotvore. — Gustinčič Pavel se ni še prav nič poboljšal. Njegov impresijonizem je težko ločiti od diletantizma. — Jakopič Rihard se je to pot odlikoval z »Za rudečim zastorom«. V to sliko je izlil ves čar svoje patete in dosegel tolik efekt, da mu niti impresijonizem ne more škodovati. Sicer pa, kaj ne gospod Rihard: »Mi pa ostanemo, kakor smo b'li.« — Jama Matija je mojster v pokrajinskem slikanju in tolik prijatelj solca, da je menda pri tem že docela pozabil da eksistira še drugi svetlobni efekt. Sicer pa solca ni nikdar preveč. — Napotnik Ivan veliko obeta, s proporcijo pa ne živi v posebnem prijateljstvu. — Perhavec Lojze je tudi še naša nada. — Rašica Marko (Dalmatince) je prav dober v dekorativnem slikanju in v načrtih za plakate izviren; kot karikaturost pa daleč nadkrijuje naše domačine. Izvrsno je karikiriral samega sebe. — Stefic Anton je razstavil samo dve plaketi, z njimi pa nam ni omogočil presoditi njegov talent. — Zajec Ivan ima zopet razstavljenih celo vrsto drobnih, modularnih brez modelov. — Žmitek Peter vkljub svoji težki, še ne docela prestani boleznij ni miroval. Razstavil je poleg nekaj starejših, tudi več novih, dokaj simpatičnih svojih del.

To je objektivna sodba ne »upodabljajočega umetnika«, temveč vsakdanjega pisana o delovanju umetnikov in drugih, ki so se udeležili letošnje umetniške razstave s svojimi umotvori. Če navadni človek pravilno sprejema in občuti vtise narave, zlasti opazuje menjavo

luči in sence, mora imeti tudi pravilni občutek in vsled tega razsodbo o slikarskih naravnih posnetkih — obrazih iz narave, in so zato lahko njegove ocene pravilne, ne da bi mu bilo treba po ovinkih napraviti pot preko Pariza in Idrije v Ljubljano. Veritas.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

DEMISIJA PAŠIČEVEGA KABINETA IN VZROKI.

Belgrad, 16. junija. Uradno se poroča: Vesti o demisiji ministrskega predsednika Pašiča se vzdržujejo. Vlada in poslanski krogi izjavljajo, da je Pašič včeraj opoludne naznanil kralju ustmeno neobhodnost demisije. V ministrskem svetu, ki je zboroval popoldne, je kabinet sklenil demisijo, ki je bila danes predložena.

PAŠIČ ŠE NI ODPSTOPI.

Belgrad, 17. junija. Daljša poročila pravijo, da je Pašič demisijo preklinal.

KAJ JE VZROK DEMISIJE?

Belgrad, 17. junija. Poroča se, da je glavni vzrok Pašičeve demisije, ki je pa zopet preklicana, zadnji telegram bolgarskega kralja Ferdinanda rusnemu carju. (Kakor je znano, je bil ta telegram v skrajno neprimerni formi naperjen — proti Srbiji.)

KDO BO NASLEDNIK?

Belgrad, 17. junija. Če se izkaže demisija za neobhodno, tedaj se kot bodoči ministrski predsednik in minister za zunanje zadeve označuje Nikolič.

BOLGARI NE KAŽEJO NOBENE VOLJE ZA MIR.

Belgrad, 17. junija. Listi poročajo: Kljub carjevemu telegramu se bijejo boji med Srbi in Bolgari. Pri Vranjem so Bolgari navallili na Srbe, ki so svoje pozicije zapustili, nakar so jih zasedli Bolgari.

KAZEN STOTNIKA GOREJA.

Budimpešta, 16. junija. Stotnik Gore, ki je, kakor znano, nekega poslanca v zbornici brez vzroka pobil na tla, je obsojen na večdnevni domači zapor.

OPOZICIJA NA OGERSKEM.

Budimpešta, 16. junija. Proti Tizsi so se združile vse dosedanje opozicijske stranke v enotno opozicijsko stranko. — Poleg te stranke je grof Andrássy osnoval novo opozicijsko stranko s pristavev 67 l. Tej se pridruži tudi več, dosedaj vladnih poslancev. Že sedaj šteje 30 članov.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Spominjajte se dijaškega društva „Domovina“!

Mali oglasi.

Glasovirje, planine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, uglašuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljubljana-Glince 92.

Cenjenim obiskovalcem Trsta se priporoča prenočišče v hotelu H. Koslč, ulica Carradori št. 15. Cene nizke. — Skupno več dijakov, najnižja cena.

Več gospodov se sprejme na hrano in stanovanje. Kje, pove »Prva anončna pisarna«. 522-2

4 dobro ohranjena damska kolesa se kupi. Ponudbe sprejema »Prva anončna pisarna«. 518-3

Hiša z vrtom, pripravna za gostilno ali drugo obrt (posebno v času regulacije Sore) se proda. Natančneje se poizve pri P. Peternej v Dragi št. 17. 516-3

Sprejme se 10 mizarjev. Kje, pove »Prva anončna pisarna«. 517-2

Ubogi, sicer inteligentni dijak višjih razredov dobi proti mali uslugi sobo zastoni. Ponudbe sub »Tako« pošto ležeče Ljubljana. 519-1

Pojasnilo in svarilo obči javnosti.

Žaljuje govornice, kompromitujoče in škodljive za mojo obrt in za moj ugled krožijo po Ljubljani glede mojega večletnega intimnega in nepozabljivega prijatelja, ki je nesrečno preminul. Zlobni jeziki obrekujejo mene, da je moj najboljši prijatelj šel v pregodnjo smrt, ker je baje meni podpisal menico za 40.000 kron — da je pred smrtjo dobil od nekega odvjetnika opomin itd. Izjavljam, da mi moj iskreno obžalovani prijatelj g. Jerančič ni niti krone posodil, ker mi niti treba ni bilo, še manj pa, da bi mi bil menico podpisal. — Z mirno vestjo lahko vsi sorodniki spričajo, da je to obrekovanje in škodoželjnost gotovih sličnih ljudi. Pozivljam vse, ki kaj takega govore, da se prepričajo o resnici, ker bom sicer proti njim sodno postopal.

Josip Plankar,

posestnik in gostilničar na Dolenjski cesti v Ljubljani.

Zahvala.

Ob prebrdki izgubi našega iskreno ljubljenega brata in strica, gospoda

Josipa Mežnaršiča

izrekamo tem potom najtoplejšo zahvalo g. c. kr. vojaškemu kuratu, gg. narednikom cele garnizije, vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, ki so sprejeli dragega pokojnika k večnemu počitku ter za poklonitev krasnih vencev.

Žalujoči ostali.

Pošljite naročnino, ako je še niste!

Laška kuhinja v Ljubljani

Od danes naprej se dobe vsak dan sveže morske ribe in najboljše vino Teran iz deželne kleti Parenco.

Radioaktivno termalno kopališče Toplice na Kranjskem

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenjske železnice Straža-Toplice. Akratov vrelec 38°C, daje vsak dan nad 30.000 hl radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in s kopanjem. Izredno uspešno proti putiki, revmii, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektrolizacija in masaža. Ravateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje, gostozgodnata okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava.

„Zdravnik želodca“

je edina posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izborna upliva proti slabosti v želodcu, ter ga radi tega v nobeni družini ne bi smelo manjkati.

Od dobrega najboljši! je še vedno izvirni Singerjev šivalni stroj

Dobl se samo v naših prodajalnah s takim izveskom in s to varstveno znamko Ljubljana, Sv. Petra cesta 4, Novo mesto, hiša lekarne Bergman; — Kranj, Glavni trg 119; — Kočevje, Glavni trg 79, ali pa po naših potnikih.

Za K 10.—

se dobi elegantni damski prašni mantelj ali pralni kostum.

Ravnotako za K 10.— listrastra ali pralna obleka za gospode. Od K 6.— naprej pristni panama klobuki do najfinejše vrste.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Ugodna prilika za nakup!

KONJI 4 za poštno vožnjo - - -
3 pingaveci za težko vožnjo
2 za hitro vožnjo (jukerja)
1 za ježo in - - - - -

1 lepa plemena kobila
vsi stari od 4—8 let so takoj po ugodni ceni
na prodaj - - - - -

v Spodnji Šiški šte. 2.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Rezervni fond K 58.461.432.56. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123.257.695.77.

„SLAVIJA“

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Vsa pojasnila daje

Generalno zastopstvo v Ljubljani

čigar pisarne so v lastni bančni hiši

v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in nakulantneje. Uživa najboljše sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte.

Učiteljska tiskarna

: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 :

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejšie uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v najkrajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejše izborne mladinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija. Cene najnižje! Notni stavek.